

DE SJU HÄRADERNAS
KULTURHISTORISKA
FÖRENING

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
2025-02-15

**Styrelsen för De Sju Häradernas kulturhistoriska förening
avger följande berättelse för 2024**

Styrelse

Styrelsen har haft följande sammansättning:

			<i>Mandatperiod</i>
ordförande	Iréne Arvidsson	Borås	2024
vice ordförande	Hjalmar Gren	Borås	2024-25
skattmästare	Birgit Olsson	Hyssna	2023-24
sekreterare	Birgit Andersson	Finnekumla	2023-24
ledamöter	Ulla Lyckestam	Bollebygd	2023-24
	Marianne Lindh	Asklanda	2024-25
	Inge Pettersson	Aplared	2023-24
	Gunnar Toresson	Sandhult	2024-25
Suppleant	Anna Karlsson	Sandhult	2024

Till styrelsens sammanträden har museichef Ulrika Kullenberg adjungerats.

Styrelsen har haft tio protokollförda sammanträden under 2024.

Valberedning under året har varit Ingemar Kochan och styrelsens representant Gunnar Toresson (*sammankallande*).

Revisorer under året har varit Lennart Wasling och Jan-Eric Svensson samt Rolf Eriksson suppleant.

**Förenings-
stämma**

Ordinarie föreningsstämma hölls i Ramnakyrkan på Borås Museum den 23 maj där årsmötesförhandlingarna, ledda av Seth Svensson, inklusive utmärkelseutdelning genomfördes. Ca 25 medlemmar deltog på årsstämman. Det hela avslutas med en konsert med musiker och allsångsledare Pelle Larsson och hans son Jacob. Avgående ledamot Rolf Enander avtackades för sin insats i styrelsen. Mötet avslutades med en fika och god samvaro på Café Gästis.

Medlemmar

Vid årets slut hade föreningen 282 betalande huvudmedlemmar (varav 16 föreningar och företag), 97 familjemedlemmar och 10 ständiga medlemmar, totalt alltså 389. Bibliotek och andra institutioner som regelbundet erhåller årsboken har inte medräknats. Jämfört med 2023 har medlemsantalet minskat med 21.

Årsavgiften har varit 150 kronor för huvudmedlem och 50 kronor för familjemedlem.

**Program-
verksamhet**

18 januari 2024 inleddes föreningens aktiviteter med en presentation av den nya årsboken *Marks härad – gränsland i fokus* i Konserthuset i Kinna. Presentationen, som drog ett 60-tal besökare genomfördes av några av bokens författare. Den aviserade novemberföreläsningen som flyttades till 26 februari blev en uppskattad tillställning. På 200-årsdagen av arkitekt Emil Viktor Langlet (1824-1898) födelse i Borås berättade antikvarie Robin Gullbrandsson om Langlets betydelse för 1800-talets kyrkoarkitektur. Lördagen den 23 mars gjordes det reklam för föreningens årsböcker på Bok- och hantverksmässan på Hemgården i Borås och dagen efter, på Palmsöndagen, bjöds besökarna på en härlig upplevelse i Ramnakyrkan. Ca 35

personer fick njuta av Jenny Gustafssons och Pers Nils Tofts medryckande musikframträdande med folkmusik från Mark nedtecknad av bygdens kompositör Knut Håkansson. Den 20 april var det dags för 50 intresserade resenärer att äntra bussen för en resa genom Marks härad och platserna där som berättas om i senaste årsboken. Guide på resan var journalisten och årsboksredaktören Ingemar Brink. Alla var mycket nöjda med arrangemanget och efterfrågade en liknande resa även nästa år vilket styrelsen tog till sig. Sista söndagen i april var det dags för fagning av gravfältet i Hökerum tillsammans med våra kollegor i Södra Vings hembygdsgeningsförening. Som vanligt ett lyckat och givande utbyte som också ger tid för småprat över kaffekoppen.

Den 26 maj upprepade vi aktivitetsdagen tillsammans med Albanska föreningen Migjeni och Borås Hembygdsgille som visade på ländernas stora likheter när det gäller kulturyttringar både avseende dräkter, dans och musik. Denna gång med musik framförd av Borås Spelmanslag och i samverkan med Café Gästis som erbjöd utbud med svenska förtecken.

De traditionella Sommarsöndagarna med allsång, uppträdande och dans fanns med i programmet även 2024, detta år med ett nytt inslag som specifikt vände sig till barn och unga. Som vanligt prioriterades lokala artister och som vanligt fanns också ett par artistgrupper som favoriter i repris. Vädrets makter var inte alltid på arrangörernas sida varför några uppträdande fick förläggas till Redskapsboden. De fyra söndagarna besöktes av mellan 120 och 300 personer/tillfälle.

De planerade fyra Sommarsöndagarna blev i år bara tre. Men orsaken var inte, som befarats, skral ekonomi, utan vädrets makter som med blixtar och dunder hindrade såväl artister som publik att vistas utomhus. De övriga tre söndagarna var välbesökta och ekonomin löste sig med stöd av Sparbanksstiftelsen, Währenstams stiftelse och Socialstyrelsen. Av de senare fick vi bidrag för att motverka ofrivillig ensamhet. Sommarens aktiviteter avslutades med slättergille i Hökerum den 18 augusti.

På kulturarvsdagen den 8 september var korgmakare Curt Bengtsson inbjuden att berätta om sitt idoga arbete med att skaffa material till och tillverka Hedaredskorgen. Valet av föreläsare hade sin upprinnelse i museets sommarutställning om korgar. Senare under hösten, närmare bestämt den 10 oktober, fick de som hittat till Textilmuseets hörsal lyssna på Christer Falks och Christer Johanssons intressanta och underhållande berättelse om sin forskning om Bollebygdskulturhistoria i allmänhet och ortens vägnamn i synnerhet.

Den 30 november upprepades konceptet med *Julstök i Ramnaparken*, ett arrangemang utan kommersialism. Då erbjöds guidade turer på museet, musikarrangemang i kyrkan, sagoberättande, rebusjakt, pyssel, dans kring granen och några av föreningens medlemmar rörde sig runt på museet i tidstypiska kläder. Självklart fanns det pepparkakor, lussekatter och varm choklad i caféet och barnen kunde åka häst och vagn. Alltsammans ett samarrangemang mellan Borås Museum, Hemslöjdskonsulenterna, D7kf, Café Gästis och Borås Hembygdsgille.

Under året har föreningen också fortsatt verksamheten med studiecirkelarna. Den textila gruppens produktion av tidsenliga kläder kom väl till pass både för Borås Museums personal under sommaren och till volontärerna vid Julstöket. Studiecirkeln med inriktning trä, under ledning av Inge Pettersson, med avsikt att producera kopior av föremål från samlingarna, har varit vilande under året men tar ny fart januari 2025.

Övrig

Under våren nåddes föreningen av ett glädjande besked. Västergötlands Hembygdsgeningsförbund tilldelade 2024 föreningen utmärkelsen *Årets hembygdsskrift*

- verksamhet** för föreningens årsböcker. Utmärkelsen i form av diplom och ett ekonomiskt bidrag mottogs vid hembygdsförbundets årsstämma i Lundsbrunn i april.
- Vid en träff på föreningens tomt i Hökerum den 7 mars besiktigade Ingvar Claesson från Länsstyrelsen gravfältet och gav goda råd om skötsel, bland annat i syfte att ansöka om årligt skötselbidrag från Länsstyrelsen, vilket kan sökas våren 2025. Under tiden har träd och buskar märkts ut och avverkats för att tomten skall kunna betraktas som det gravfält som den är. Arbetet har gjorts i samverkan med Södra Vings hembygdsförening.
- Genom en lyckad process avseende både samarbete och ekonomiskt stöd från Sparbanksstiftelsen Sjuhärad, Riksantikvarieämbetet och Stiftelsen Gustav Adolfs fond för svensk kultur har föreningen under året fått möjlighet att digitalisera alla föreningens årsböcker. Projektet har mynnat ut i att alla 58 böckerna numera finns tillgängliga på föreningens hemsida. De är också sökbara via Borås stadsbiblioteks sökdatas.
- Under året har ett samverkansprojekt etablerats i syfte att göra Ramnaparken till ett attraktivt besöksmål. Deltagarna i samverkansgruppen representerar Borås Stads tekniska förvaltnings skogs- och parkavdelning, Borås Museum och De sju häradernas kulturhistoriska förening. Även Café Gästis har varit representerad i gruppen under 2024. Samarbetet har initierats i syfte att skapa en levande park året om som i högre utsträckning besöks av såväl stadens invånare som turister. Genom en partsammansatt grupp kan olika behov av förbättringsåtgärder lättare identifieras och krockar i kalendern undvikas alternativt aktiviteter samordnas.
- Årsboken** Arbetet med föreningens 59e årsbok, som är del 4 i serien om de olika häraderna och handlar om Gäsene härad, påbörjades under våren 2024. Ingemar Brink är redaktör även för denna bok. Till sin hjälp har han en bokkommitté bestående av dels två styrelseledamöter dels två personer med lokalkännedom om Gäsene härad. Ett stort antal författare med förankring i norra delar kommer att bidra till en bok av hög kvalitet. Vid årets slut har externa medel endast beviljats av Wärenstams stiftelse. Delar av årsbidragen från Borås Stads Kulturnämnd nyttjas alltid till produktion av årsboken. Enligt den tidsplan som råder kommer boken att publiceras i december 2025.
- Utmärkelse** 2024 års utmärkelse till årets kulturhistoriska förening i Sjuhärad utdelades till Tranemo hembygdsförening. Överlämnandet skedde i samband med en välbesökt film- och bildkväll i församlingshemmet i Tranemo. Utmärkelsen motiverades med att föreningen på ett förtjänstfullt sätt förmedlar kunskap om det förflutna, gör nutiden mer förståelig och nyttjar framtidens teknik för att väcka intresse för den historiska mångfald föreningen förvaltar. Både gammal och ung omfattas av en bred och gedigen verksamhet i vilken Hembygdsparken är en central mötesplats.
- Förtjänstplakett** 2024 års förtjänstplakett tilldelades Björn Skoog, Ljung, för hans idoga arbete med att samla kulturhistorisk information om människor och platser i Gäsene härad.

Externa medel Föreningen har under 2024 erhållit medel från flera bidragsgivare och för flera projekt. Utöver det årliga verksamhetsbidraget från Kulturnämnden, som 2024 var 100 000 kr, erhöles 20 000 kr från Wärenstams och 30 000 kr från Sparbanksstiftelsen samt 49 000 från Socialstyrelsen för aktiviteter i Ramnaparken. För digitalisering av årsboken bidrog Sparbanksstiftelsen Sjuhärad med 20 000 kr, Konung Gustav VI Adolfs kulturfond med 40 000 kr (utbetalt jan-25) och Riksantikvarieämbetet med 45 000 kr. Till pågående årsboksproduktionen har Wärenstams stiftelse tillstyrkt 20 000 kr. Samarbetet med Medborgarskolan ger ekonomiskt stöd för studiecirkelverksamhet och arrangemang vilket 2024 innebar 4 080:-.

Ekonomisk Redovisning Se bilagda rapport för årets resultat och balansräkning.

Stiftelse-information Föreningen förvaltar nedanstående fyra stiftelser. Föreningens styrelse utgör även stiftelsernas styrelse. Stiftelserna har egen redovisning som också revideras av föreningens revisorer. Ett sammandrag av stiftelsernas ställning ser ut på följande sätt:

	<i>Bildat år</i>	<i>Ursprungligt belopp</i>	<i>Bokfört värde 2022-12-31</i>	<i>Bokfört värde 2024-12-31</i>
T och L Odenkrants stiftelse	1947	50 000	95 405	78 862
M och A Planks stiftelse	1961	65 000	169 984	150 683
Margit Hörstadius stiftelse	1964	200 000	1 036 370	857 803
I och V Weylerths stiftelse	1983	41 000	129 751	107 305
			1 431 510	1 194 653

Avkastningen från Odenkrants, Planks och Weylerths stiftelser skall enligt statuterna tillföras De Sju Häradernas Kulturhistoriska Förening. För 2024 är denna summa 13 567 kronor.

För Hörstadius stiftelse gäller enligt donationsbrevet ...”att Borås Museum (Textilmuseet) med hjälp av summans avkastning skall kunna förvärva och utställa textilier med tonvikt på sådana som är tillverkade i Borås och Sjuhäradsbygden”. För detta finns en expertkommitté som stöd för styrelsens beslut om inköp. Under 2024 har inte några sådana inköp gjorts.

I syfte att, på ett hållbart sätt, renodla och tydliggöra tillgångar, fonder och utdelningar har styrelsen efter bokslut 2023 fördelat tillgångarna till respektive stiftelse och föreningen. Hela processen har genomförts i dialog med Sparbanken Sjuhärads stiftelseexpert och med stöd av bankens tjänstemän.

Slutord Från styrelsen vill vi tacka medlemmar, bidragsgivare och andra som gynnat föreningens verksamhet. Tack också till Borås Museums och Textilmuseets personal för gott samarbete.